

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____

спеціальність _____ 051 Економіка _____

освітня програма _____ Економічна теорія та економічна політика _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____

факультет _____ економічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

“ 22 ” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Нестеренко Оксана Михайлівна, кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів
управління

Протокол від “ 01 ” червня 2018 року № 10

Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

_____ Гриценко А.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 21 ” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

1. Опис навчальної дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Фінансова економіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр напрямку (спеціальності) «Економіка та економічна політика».

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансова економіка» є формування у студентів уявлення про фінансову економіку і методи її дослідження.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансова економіка» є засвоєння студентами теоретичних знань про фінансову економіку, ознайомлення з основними фінансовими інститутами та інструментами і формування навичок самостійного та творчого використання отриманих знань на практиці.

1.3. Кількість кредитів – 5 кредитів ECTS

1.4. Загальна кількість годин – 150 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
6-й	-й
Лекції	
30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	год.
Лабораторні заняття	
-	год.
Самостійна робота	
90 год.	год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

Після проходження курсу студенти повинні знати:

- економічні основи фінансової економіки;
- інструменти економічного аналізу дослідження фінансової системи ;
- закономірності функціонування окремих фінансових інститутів.

А також, вміти:

- використовувати отриманні знання в процесі наступного навчання у відповідності з учбовими планами підготовки бакалаврів та самостійно оволодівати новими знаннями з теорії та практики фінансової економіки;
- вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи;
- аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку;
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методичні засади фінансової економіки

Тема 1. Основні поняття, сутність та категорії фінансової економіки

Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Прості і складні фінансові категорії. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Вплив фінансів на розвиток суспільного виробництва. Фінансове забезпечення відтворювального процесу. Форми фінансового забезпечення. Фінансове регулювання і фінансове стимулювання економічних і соціальних процесів.

Тема 2. Історія розвитку фінансової системи

Історичний характер фінансів як об'єктивної економічної категорії. Світова фінансова система: понятійно-категорійна сутність. Етапи розвитку світової фінансової системи. Особливості міжнародних фінансів на рубежі ХХІ ст. 25

Тема 3. Структура фінансової системи

Державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, міжнародні фінанси, фінансовий ринок, страхові та резервні фонди. Сфери та ланки фінансових відносин, їх характеристика. Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.

Тема 4 Державна політика регулювання фінансової економіки

Складові фінансової політики. Завдання і принципи фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики. Кредитно – грошова політика держави. Вплив держави на ціни і ціноутворення. Функція місцевих бюджетів у регулюванні економічних відносин.

Розділ 2.Сучасні тенденції розвитку світової фінансової системи.

Тема 5. Ринки фінансових послуг в економіці

Характеристика фінансового ринку. Кон'юнктура ринку. Принципи вивчення ринків фінансових послуг. Оцінка та прогнозування макроекономічних показників розвитку фінансових ринків. Оцінка інвестиційної привабливості окремих регіонів, галузей та підприємств.

Тема 6. Основні фінансові інструменти в економіці

Інструменти грошового ринку та ринку позикових капіталів. Інструменти ринку цінних паперів, склад цінних паперів за їх видами, особливостями емісії і обігу. Інструменти валютного ринку, розрахункові валютні документи. Інструменти страхового ринку. Інструменти ринку золота та дорогоцінного каміння.

Тема 7. Глобальні тенденції сучасного розвитку фінансової системи

Чинники глобалізації світових фінансів . Трансформація світової фінансової архітектури. Стратегія фінансової інтеграції в умовах сучасного глобалізму.

Тема 8. Перспективи та протиріччя розвитку фінансової системи в Україні

Особливості побудови вітчизняного фінансового ринку. Місце України у світовому фінансовому середовищі. Пряме іноземне інвестування як рушій інтеграції України у світове фінансове середовище

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Розділ 1. Теоретико-методичні засади фінансової економіки</i>												
Тема 1. . Основні поняття, сутність та категорії фінансової економіки	16	2	2			12						
Тема 2. Історія розвитку фінансової системи	20	4	4			12						
Тема 3. Структура фінансової системи	20	4	4			12						
Тема 4 . Державна політика регулювання фінансової економіки	20	4	4			12						
Разом за розділом 1	76	14	14			48						
<i>Розділ 2. Сучасні тенденції розвитку світової фінансової системи.</i>												
Тема 5. Ринки фінансових послуг в економіці	20	4	4			12						
Тема 6. Основні фінансові інструменти в економіці	18	4	4			10						
Тема 7. Глобальні тенденції сучасного розвитку фінансової системи	18	4	4			10						
Тема 8. Перспективи та протиріччя розвитку фінансової системи в Україні	18	4	4			10						
Разом за розділом 2	74	16	16			42						
<i>Усього годин</i>	150	30	30			90						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансове регулювання і фінансове стимулювання економічних і соціальних процесів.	2
2	Етапи розвитку світової фінансової системи	4
3	Сфери та ланки фінансових відносин, їх характеристика.	4
4	Завдання і принципи фінансової політики держави.	4
5	Оцінка та прогнозування макроекономічних показників розвитку фінансових ринків.	4
6	Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподілі фінансових ресурсів	4
7	Стратегія фінансової інтеграції в умовах сучасного глобалізму.	4
8	Місце України у світовому фінансовому середовищі	4
	Разом	30

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.	12
2	Історичний характер фінансів як об'єктивної економічної категорії.	12
3	Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.	12
4	Стратегія і тактика фінансової політики держави.	12
5	Оцінка інвестиційної привабливості окремих регіонів, галузей та підприємств.	12
6	Інструменти ринку цінних паперів, склад цінних паперів за їх видами, особливостями емісії і обігу.	10
7	Трансформація світової фінансової архітектури.	10
8	Пряме іноземне інвестування як рушій інтеграції України у світове фінансове середовище	10
	Разом	90

6. Індивідуальні завдання

1. Фінансові методи державного регулювання економіки
2. Розвиток фінансової думки в роботах російських і українських вчених
3. Невизначеність і ризик у фінансах
4. Об'єктивне і суб'єктивне в фінансах, їх співвідношення
5. Сучасна світова фінансова думка
6. Фінансові методи державного регулювання економіки
6. Фінанси постіндустріального суспільства.
7. Генезис фінансової політики держави.
8. Сучасна фінансова політика України.
9. Стратегічні і тактичні завдання фінансової політики України
10. Людський фактор у фінансовій політиці
11. Проблеми макроекономічної фінансової стабілізації.
12. Фінансова безпека держави
13. Податки на споживання в Україні: переваги і недоліки.
14. Основні напрямки зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування
15. Економічні та соціальні наслідки бюджетного дефіциту.
16. Проблеми подолання бюджетного дефіциту в Україні.
17. Сучасний стан бюджетного дефіциту в Україні та шляхи його подолання.
18. Сучасний стан зовнішнього боргу України.
19. Напрями вдосконалення методів управління державним боргом.
20. Сучасний стан страхового ринку в Україні.
21. Особливості формування доходів страхових компаній.
22. Пріоритетні напрями розвитку вітчизняного фінансового ринку.
23. Розвиток фондового ринку України.
24. Роль валютного ринку у перерозподілі фінансових ресурсів.
25. Створення та функціонування Групи Світового банку.
26. Офшорні зони у структурі світової фінансової системи як засіб ухилення від податків.
27. Глобальні світові тенденції та їх вплив на фінансову систему України.
28. Діяльність міжнародних фінансових організацій і інститутів в Україні.
29. Характеристика фінансової системи провідної країни світу (за вибором студента).
30. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.

7. Методи контролю

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою та відповідно до Європейської системи залікових кредитів (ECTS). Підсумком курсу є екзамен.

Контроль та оцінювання за даною дисципліною включає поточний контроль знань, контроль за модульними роботами, екзамен.

Поточний контроль знань (60 балів) складається з активної роботи студента під час семінарських занять, де оцінюються індивідуальні відповіді, участь в обговоренні ситуацій, доповіді на основі самостійного поглибленого вивчення питання з теми курсу; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; проведення поточного модульного контролю.

Підсумковий контроль знань здійснюється в кінці у формі екзамену, який проводиться у письмовій формі з наступним обговоренням, оцінюється в 40 балів.

8. Схеми нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Екзам ен	Сума	
Розділ 1					Розділ 2									Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	60	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Банківська енциклопедія / [Савлук М.І., Поддєрьогін А.М., Пересада А.А., та ін.] – К.: фірма “Ельтон”, 1993. – 327с.
2. . Василик О.Д. Державні фінанси України: навч. посібник / О.Д.Василик – К.: Вища шк., 2007.
3. .Демківський А.В. Гроші і кредит: навч. посіб. / А.В. Демківський - К.: Дакор, 2005. – 528 с.
4. . Деркач Н.І. Бюджет і бюджетний процес в Україні. / Н.І.Деркач, Л.П.Гордєєва – Дніпропетровськ, 2005.
5. . Семко Т.В. Гроші та кредит у схемах та таблицях. / Т.В. Семко., М.В. Руденко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 158 с.
6. . Трошин А.Н. Фінанси і кредит./ А.Н. Трошин, Т.Ю. Мазуріна, В.І. Фомкіна. – Москва: ИНФРА, 2009. – 408 с.
7. . Фінанси: курс для фінансистів: навч. посіб. / [Оспіщев В.І., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін..] – К.: Знання, 2008. – 567 с.

Допоміжна література

1. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. / В.В. Венгер - К.: Центр учбової літератури, 2009. – 432 с.
2. .Власова Н.О., Фінанси підприємств: Навч. посіб. / Н.О. Власова, О.А. Круглова, Л.І.Безгінова – К.: Центр учбової освіти, 2007 – 271 с.
3. 10. Гроші та кредит: Підручник / [Савлук М.І., Мороз А.М., Пуховкіна М.Ф. та ін.] – К.: КНЕУ, 2001.
4. . Спіфанов А.О. Бюджет і фінансова політика України: Навч. посібник / А.О .Спіфанов, І.В. Сало, І.І. Д’яконова. – К.: Наук. думка, 1997.

5. . Загородній А.Г. Фінансовий словник / А.Г.Загородній, Г.Л.Вознюк, Т.С. Смовженко. – Львів: Видавництво Державного університету “Львівська політехніка”, 2006 – 384 ст.
6. . Івасів Б.С. Гроші і кредит: підручник. – 3-тє вид., змін. і доп. / Б.С. Івасів. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. - 528 с.
7. . Коробов М.Я. Фінанси промислового підприємства. / М.Я. Коробов. – К.: Либідь, 2005. – 160 ст.
8. . Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія): навч. посіб. – 2-ге вид., доп. і перероб. / В.М. Опарін. – К.: КНЕУ, 2005. – 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 50-51.
2. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2756 – IV. / Голос України від 04. 12 2010р. №229-230.
3. Закон України “Про акціонерні товариства” від 17.09.2008р № 514VI із змінами і доповненнями.
4. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” від 8 липня 2010 р. N 2464-VI.
5. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про підприємництво”” від 23.12.97 р. №762/97 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998.- № 17. 21.
6. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21.05.97р. №280/97 – ВР Розділ III // Відомості Верховної Ради України. – 1997.- № 24.
7. Закон України “Про страхування” від 07.03.96 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996.- № 18.
8. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 20.03.91 р. №872-XII(зі змінами і доповненнями) // Закони України. – К.,1996.- Т.1.
9. Закон України “Про лізинг ” від 16.12.97 р. №723/97 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998.- № 16.
10. Закон України “Про цінні папери і фондову біржу” від 18.06.91 р. №1201- XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991.- № 38.
11. Закон України “Про Рахункову палату Верховної ради України” від 11.07.96 р. №315/96 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996.- № 43.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://etet.org.ua/> Журнал «Економічна теорія».
2. <http://eco-science.net/> Журнал «Актуальні проблеми економіки».
3. <http://vopoliteco.ucoz.com/> - Журнал «Вопросы политической экономии».
4. <http://hjournal.ru/journals/journal-of-institutional-studies.html> Журнал інституціональних досліджень.
5. <http://zadorozhnyi.name/zhurnal-sotsialnaya-ekonomika/> Журнал «Социальная экономика».
6. <http://vphil.ru/> Журнал "Вопросы философии".
7. <http://jpart.oxfordjournals.org/> The Journal of Public Administration Research and Theory.
8. [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1467-9760](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1467-9760) - Journal of Political Philosophy.